

Memo

Datum : 18-11-2024

Aan : Raadsleden en fractievoorgangers

Van : Wethouder Nermina Kundic

Betreft : Afdoening toezegging 1635 ingang van de Zero-Emissie-zones en de aanpassing van de milieuzones

Tijdens de meningsvormende bespreking van het Duurzaam Mobiliteitsplan op woensdag 9 oktober heb ik onderstaande toezegging 1635 gedaan:

Wethouder Kundic zegt toe om schriftelijk terug te komen op de voorgenomen ingang van de Zero-Emissie-zones en de aanpassing van de milieuzones, hoe dit in gang gezet wordt en wanneer deze ingaan volgens de planning, inclusief een uitleg over de aanvraag en kosten van ontheffingen (tijdelijk en permanent).

Met dit memo beschouw ik de toezegging 1635 als afgedaan.

Algemeen overzicht Zero-emissiezone en Milieuzone

De Zero Emissiezone (ZEZ) en de Milieuzone (MZ) zijn twee soorten zones die elk een specifieke focus en aanpak hebben, maar met eenzelfde doel: het verbeteren van de luchtkwaliteit en het verminderen van vervuiling in stedelijke gebieden. Op 1 juni 2026 wordt in Arnhem een Zero Emissiezone ingevoerd en wordt de bestaande Milieuzone aangescherpt.

Recent is in de Tweede Kamer een motie aangenomen over uitstel van de invoering van zero emissiezones. Het is vooralsnog onduidelijk welke impact dit heeft op gemeenten. Dat levert onduidelijkheid op voor gemeenten die samen met ondernemers bezig zijn de zero-emissiezone in te voeren. Veel gemeenten voeren de ze-zone in op 1 januari 2025. Bij ons is de invoering al later gepland, namelijk op 1 juni 2026. Die planning blijft staan, zodat we ondernemers duidelijkheid en continuïteit kunnen bieden. We blijven de ontwikkelingen in Den Haag op de voet volgen.

Zero Emissiezone (ZEZ)

Ingangsdatum 1 juni 2026

De Zero Emissiezone wordt vanaf 1 juni 2026 van kracht en geldt voor bedrijfsvoertuigen, zoals bestelwagens en vrachtwagens, die fossiele brandstoffen gebruiken (dus zowel diesel als benzine, LPG en CNG). Vanaf deze datum mogen deze voertuigen de Zero Emissiezone niet meer in. Er is echter een overgangsperiode tot 2030 voor de implementatie van strengere regels. De zone is een maatregel om de vervuiling door logistieke voertuigen te verminderen en de EU-luchtkwaliteitsnormen te behalen.

Doelgroep en Handhaving

De Zero Emissiezone richt zich specifiek op vracht- en bestelauto's, die een hogere emissie veroorzaken dan personenauto's. De handhaving van de Zero Emissiezone gebeurt door middel van camera's die

kentekens kunnen herkennen, vergelijkbaar met de Milieuzone, maar met een striktere eis voor de voertuigen die er wel of niet in mogen rijden.

Ontheffingen en Loket

Voor ondernemers en particulieren die niet in aanmerking komen voor de Zero Emissiezone, kunnen ontheffingen worden aangevraagd. De aanvraag voor ontheffingen kan via een centraal loket van de RDW. Er zijn verschillende typen ontheffingen beschikbaar:

1. Langdurige ontheffing zoals voor voertuigen die in bestelling zijn, voor bijzondere voertuigen, en voor bepaalde gevallen van economische noodzaak (€100). Afhankelijk van voertuig en reden, geldig voor maximaal 3 jaar;
2. Dagonthefing zoals bedrijfsauto's, vrachtauto's en kampeerwagens die geen toegang hebben tot de zero-emissiezone (€ 30 per dag);
3. Gemeentespecifieke ontheffingen zoals voor bedrijfseconomische omstandigheden zoals dreigend faillissement en bijzondere omstandigheden zoals ziekte, pensionering of netcongestie (€250) Afhankelijk van voertuig en reden, geldig voor maximaal 3 jaar.

Communicatie en Participatie

De communicatie richting belanghebbenden zal via meerdere kanalen verlopen:

1. Algemene informatie over de ontheffingen, de voorwaarden en aanvragen voor zero-emissiezone is te vinden via de website van [gemeente Arnhem](#) en landelijke website [Opwegnaarzes](#) en [RDW](#).
2. Campagne voor MKB/ZZP:
 - a. Social media campagnes
 - b. Informatiegesprekken via een ZE-adviseur
3. Uitvoeringsprogramma Zero Emissie Stadslogistiek (UZES):

Gericht op het betrekken van ondernemers uit de sectoren afvalbeheer, horeca, retail, bouw, en pakketlevering bij het slimmer en duurzamer organiseren van hun logistiek.

Milieuzone

Ingangsdatum 1 juni 2026

De Milieuzone bestaat al langer, maar zal vanaf 1 juni 2026 worden aangepast. De norm voor dieselloertuigen wordt aangescherpt: vanaf deze datum moeten dieselloertuigen minimaal voldoen aan emissieklasse 5, in plaats van de huidige emissieklasse 4. Voor bestel- en vrachtwagens wordt de milieuzone ingetrokken (immers hiervoor geldt het zero-emissiezone kader).

Doelgroep en Handhaving

De Milieuzone geldt voor zowel personenauto's als bedrijfsauto's en vrachtwagens die op diesel rijden. De handhaving is ook hier gericht op het verbeteren van de luchtkwaliteit door middel van kentekenherkenning en camera's. De Milieuzone wordt dus op sommige punten strenger, maar de focus ligt in dit geval op dieselloertuigen, terwijl de Zero Emissiezone geldt voor alle fossiele brandstoffen bij logistieke voertuigen.

Ontheffingen en Loket

De ontheffingen voor de Milieuzone kunnen worden aangevraagd via een gemeentelijk loket. Er zijn verschillende ontheffingsmogelijkheden:

1. Langdurige ontheffing (€50 - €282): Afhankelijk van voertuig en reden, geldig voor 3 jaar.
2. Dagontheffing (€36 per dag): Maximaal 12 keer per jaar aan te vragen.
3. Hardheidsclausule (€282): Voor individuele schrijnende gevallen, geldig voor maximaal 3 jaar.

Communicatie en Participatie

Algemene informatie over de milieuzone is te vinden via de website van [gemeente Arnhem](#) en [milieuzones in Nederland](#).

Vanaf uiterlijk 1 juni 2025 zal een campagne starten voor bewustwording. Dit omvat:

- Advertenties, billboards, en flyers
- Website van de gemeente
- Waar mogelijk aansluiting bij campagnes voor de Zero Emissie-zone

In de eerste maanden na de invoering zullen overtreders alleen een waarschuwing ontvangen; boetes volgen later.

Vergelijking en Harmonisatie

De Zero Emissiezone en de Milieuzone lijken in de praktijk veel op elkaar en worden vaak door het publiek met elkaar verward. Beide zones zijn afgebakend met bebording en worden gehandhaafd met camera's. De belangrijkste verschillen zitten in de doelgroep en de specifieke eisen die worden gesteld.

- De Zero Emissiezone is gericht op logistieke voertuigen (zoals bestelwagens en vrachtwagens) die fossiele brandstoffen gebruiken, dus ook benzine, LPG en CNG.
- De Milieuzone richt zich specifiek op diesellootvoertuigen en geldt zowel voor personenauto's, bestelbussen, autobussen als vrachtwagens.

Harmonisatie en Toekomst

Om verwarring te voorkomen zal de Zero Emissiezone op de centrumring van Arnhem leidend zijn voor vracht- en bestelauto's, met aanvullende eisen vanuit de Milieuzone voor dieselpersonenauto's en autobussen. Dit betekent dat de eisen voor bestel- en vrachtwagens voor de milieuzone worden ingetrokken. Daarnaast wordt er gekeken naar de verplichtingen vanuit de EU-luchtkwaliteitsnormen voor 2030. Dit kan in de toekomst leiden tot strengere regels voor brom- en snorfietsen, taxi's, en andere voertuigen die op fossiele brandstoffen rijden.

Voor de Milieuzone kunnen voertuigeigenaren via de gemeente ontheffing aanvragen. Voor de Zero-emissiezone is er een landelijk ingericht loket waar voertuigeigenaren ontheffing kunnen aanvragen. De voorwaarden zijn bij beide zones landelijk geharmoniseerd. Daarmee wordt een lappendeken aan verschillende normen en voorwaarden in gemeenten voorkomen.

In Arnhem werken we toe naar één ontheffingsstelsel voor zowel de zero-emissiezone als de milieuzone. Dit wordt achter de schermen goed geregeld zodat er voor de weggebruiker een eenduidig en heldere ontheffingverlening komt. Hierbij zullen de ervaringen van gemeenten met een milieuzone voor personenauto's, die op 1 januari aanstaande een ZE-zone gaan invoeren (Amsterdam, Utrecht, De Haag) worden opgevraagd en meegenomen.

Conclusie

De invoering en modernisering van zowel de Zero Emissiezone als de Milieuzone hebben als doel de luchtkwaliteit in Arnhem te verbeteren en de stad voor te bereiden op de EU-richtlijnen voor luchtkwaliteit. Er is een verschil in doelgroepen en eisen voor beide zones, maar waar mogelijk worden de communicatie- en participatie-inspanningen gecombineerd. Voor zowel ondernemers als particulieren is het belangrijk dat ze op tijd geïnformeerd worden over de nieuwe normen die vanaf 1 juni 2026 van kracht zijn en de mogelijkheden voor ontheffingen.